

MEDLEMSBLADET

Nr 2, 2013

Pris 50:-

Blidö- Frötuna

Skärgårdsförening

Söderöra

Trafikupphandlingen – hur kunde det bli så?

Isrännor isolerar skärgårdsbor

Utökat strandskydd – rättsövergrepp

Välkommen till Ökrog på Tjockö

Söderöra

Söderöra med flera öar strax öster om Blidö är låga. Ordet "ör" i Söderöra och Norröra lär ha att göra med det vanliga korsordsordet för grus. Över öarna löper ett stort klapperstensfält som precis ovanför Söderöra by går i dagen över ett stort område där ingen växtlighet fått fäste.

Nämner man för en seglare att man bor på Söderöra kan man få höra att "Där har jag seglat förbi många gånger men aldrig varit i land, det är ju så förbaskat grunt!"

Till Söderöra hör några lite större öar, Bodskär, Bredör m fl, ett antal lite mindre öar och ett stort antal kobbar och grynnor. Med sitt läge mellan inner- och ytterskärgård och mellan två stora fjärdar har man utblick över både Blidö, öarna ner mot Möja, Svartlöga, Rödlöga, Kudoxa och Barskär med flera öar.

Ön har flera långa uddar. Langnäsör uppe i nordväst är min

Hydrokopter av Arkösundstyp. Kung Ring vid Ångbåtsbryggan Påsken 2013. Foto Joel Nordstedt

"Något kallare vid kusten"- radiometeorologen i morse hade rätt - igen. Under dagar har dimman legat tät som en gröt över öarna medan man bara några kilometer in på fastlandet haft strålände sol.

Just nu gör det mig inte ett smack! Ljuden från alla fåglar, både sjöfågel och mer landbaserade arter leds extra bra i den fuktiga luften.

Det finns något tryggt i att höra vilken av öns båtar som är på väg in i byfladen trots att man inte ser längre än ner till bryggan. Resten av världen är som försvunnen.

Det är gullvivetid och det gula lyser skarpt i det illgröna gräset. Vadå trist väder? Snart nog kommer fladen surra av anonyma snurrbåtar vars motorljud är svåra att skilja från varandra. Gräsklipparna kommer att gå varma i byn och på bryggorna kommer soldyrkarna ligga i rader. För när väl havsvattnet och landmassornas temperaturer närmatsig varandra är det vi som kommer att få det soligaste sommarvädret! Då brukar det vara vi som ser hur det regnar bara en liten bit västerut medan vi får sol. Och så blir det väl även denna sommar kan man väl förmoda.

favorit. Om man vet var man ska leta så kan man hitta grunden från det gamla båtsmanstorpet "Rosgård" där båtsman Roos med familj huserade, långt från övriga öbor nere i byn. Orörd skog, ståtliga exemplar av oxel och idegran brer ut sig över vitsippor och blåa viol och ramslöken luktar starkt. Senare kommer strandhallon och stora buskage av havtorn kommer att lysa av bär på höstkanten.

Byn. - "Downtown Söderöra"

Det första som i allmänhet möter besökaren är Ångbåtsbryggan. Ett litet vänthus inrett med sittplatser, hyllor med "varsågod-att-ta-böcker", föreningsinformation, annonser för lokala företag och en hel del köp-och säljappar.

Vi promenerar åt vänster och kommer till Käringudden, en liten strand som passar för små barn att bada vid.

Rakt upp ligger ett långt hus som tidigare varit en av

Gård i den äldsta delen av byn. Foto Barbro Nordstedt

Väggmålningen i bönhuset, målad av Hilding Magnusson beskriver öns näringar. Foto Barbro Nordstedt

Söderöras affärer och som drevs av Martin Söderman och hans hustru Ester. Därefter passerar man en av de två byggnader som i olika perioder använts som skolor. Före 1914 flyttade läraren runt till olika öarna olika år och barnen fick tillfälligt flytta till den ö där läraren befann sig. Mellan 1914-1958 fanns fast skola på Söderöra. Här gick barn från Norröra, Svartlöga och Rödlöga, periodvis även barn från Gräskö. När den lades ner hade skolan 7 elever som fick inackorderas på olika håll i skärgården beroende på var det fanns skola och familjer som kunde ta emot dem. Säkert var det tufft för de yngsta att inte

Byvägen. Foto Barbro Nordstedt

kunna komma hem till familjen mer än lördag kväll till söndag mitt på dagen. Det här var ju innan Bromskär kom till och långt innan öarnas familjer hade tillgång till isgående båtar, hydrokoptrar och svävarer.

Fortsätter man söderut mot passerar man ett antal hus, de flesta från 1900-talets början och så Einar Sjöbloms båtbyggerverkstad.

När man kommer fram till Sandbacken är man i byns mitt och går man upp för den när man den "Övre vägen", där lador, ladugårdar och uthus ligger samlade ovanför byns smala tomter.

Går man i stället rakt fram kommer man vidare till den södra delen av byn. Där är husen äldre, tomterna smalare, ofta med ett hus som tidigare användes av familjens äldre som en sorts undantagsstuga och ett nyare, lite större för den yngre delen av familjen.

Öns samlingspunkt

Ovanför byn, precis ovanför Sandbacken ligger Bönhuset. Det är en liten smula ovanligt eftersom det byggdes av öborna själva och aldrig tillhört något samfund. 1908 är byggåret och det användes tidigare för Missionsförbundets möten och som lokal för söndagsskola.

Varje sommar kommer Blidös församlingspräst ut och håller gudstjänst. I övrigt används huset för möten i öns föreningar.

Samfällighetsföreningen, där alla bebyggda fastigheter finns med ansvarar bland annat för ångbåtsbryggan och öns vägnät, eller kanske rättare "stignät".

Sommarföreningen fixar med midsommarfirandet, ordnar löpartävling, visafoton och andra trivselskapande aktiviteter sommartid.

Fiskevårdsområdesföreningen som omfattar hemmansägarna är de som äger bönhuset. Föreningen hyr ut huset för att kunna hålla huset i stånd, bland annat för olika typer av utställningar.

De senaste tio åren har två av öns fritidsboende ordnat med "Adventsallsång" lördagen i den första av adventshelgerna. Vi startar i skymningen, bönhuset fylls av levande ljus.

Repertoaren omfattar allt från *Julkväll på Hawaii* till *Stilla Natt* och när det blivit kolsvart utanför fönstren plockas saffransbullarna och pepparkakorna fram ur medtagna fikakorgar. Mysigt!

Fiskebåtar i vinterhamnen på Bredör.

Längst fram i bönhuset finns en stor väggmålning. Den gjordes av Hilding Magnusson 1982 i samband med en mindre renovering av huset. Den känns som en respektfull hyllning till mångkunniga skärgårdsbor och öns olika näringsfång till flera delar på många sätt relevanta ännu idag.

Jakten

Till vänster syns jakten och det är ingen tillfällighet att jägaren på bilden jagar sjöfågel. Att bege sig ostvärt för jakt och fiske de perioder möjligheterna var större där var naturligt. För jakten var det säl och sjöfågel som var viktigast och söderörarna kom att ha Röder som sin största bas för sådan

Stor och lite mindre. Kung Ring möter en jätte i Furusundsleden. "Kungen", byggd 1902 har under många år haft sin hemmahamn på Söderöra och gått i reguljär på traden Solö-Rödlöga. Under våren 2013 såldes den och vilken båt som kommer att ersätta är i nuläget inte känt. Foto Joel Nordstedt

jakt. Ännu idag har alla, så vitt jag kan komma på i alla fall, alla de som har sina rötter på Söderöra, andelar, eller i alla fall anknytning till Röders skärgård, utom en släkt där man har del i Infredel. Det var säkerligen många gånger hårda, strapatsrika resor som gjordes, ibland med god jakt, ibland mindre god. En "dagboksanteckning" i taket i den Nordstedtska boden på Röder finns följande lilla historia skriven med blyerts: "Fredagen den 16 mars 1906 blåste det nordostlig snöstorm hela dagen så att vi knappt vågade sticka huvudet genom dörren men idag lördag den 17 snögar det inte men himlen är mulen och det blåser frisk brism sydost och kl. 11 f.m. sträckte vi våra segel och seglade med kursen på bådarna och där såg det ganska illa ut med svinga som gick nästan ända upp till toppen på Storkobben så där vågade vi inte iland. Men på Norrkobben och Brudbådan kom vi iland efter många försök och där knäppte vi 2 sälar. Sedan satte vi segel och kryssade till Hvitkobbarna men där var ingenting att få och eftersom det såg ganska otrefligt ut så måste vi länsa iland under häftigt snöfall och landade här kl 6 på kvällen.

Karl Nordstedt och Herman Westerman"

2 sälar - ingen stor jaktlycka under en säkert ansträngande färd med hjälp av åror och segel. Men redan några dagar senare hade men mer tur:

"Den 19 april 1906 var vi ut till bådarna och sköt 11 sälar. K. Nordstedt, H Westerman, D Söderman."

Båtbyggeriet

Nästa fält i Hilding Magnussons målning visar båtbyggnationen.

Söderöra är välkänt för sina skickliga båtbyggare. Öns centrum kan sägas vara Byfladen som öppnar sig som en trygg fann mot väst och sydväst. Det är lätt att förstå varför byn ligger där den gör. Först och främst är det en skapligt trygg hamn, förr använd även för Norröras skutbestånd vintertid.

Det var här de blev till, åtskilliga av skärgårdens piggsuktor, vedjakter och sandkilar. Erik Gustaf Söderman, född på

Svartlöga 1852 var en av de skickligaste båtmästarna.

För den som vill fördjupa sig i mer i skutbyggnationens storhetstid på Söderöra rekommenderas varmt att läsa Hans Eklunds båda praktverk i ämnet!

Men självklart var det inte bara skutor som byggdes, det byggdes mindre bruksbåtar för eget bruk. Med tiden blev båtarna av modernare snitt och inte minst den produktive Einar Sjöbloms byggen är kända. Det händer än idag att någon båt blir till på ön även om det inte är så ofta. Men framför allt målas, tjäras, slipas, putsas, repareras det båtar, egna och andras, runt byvikens ständer.

Bildtext Barbro?

Seglation

Centralt placerad i Hildings tavla ser man skutan som får illustrera sjöfarten och seglationen. Den passar centralt eftersom öns näringsliv kretsar fortfarande till allra störta delen kring sjöanknutna verksamheter. Förr dominerade den traditionella säsongseglationen. Roslagssuktor som med ved och sand seglade till framför allt Stockholm. Det fanns också de som blev delägare i andelsrederier för större segelfartyg som gick på bland annat Nordsjöns hamnar, eller som gick ut som

besättning på någon av dessa fartyg.

Med två passagerarbåtsrederier, taxibåtar och sjötransporter och befäl på både isbrytare och segelfartyg (!) är det tveklöst fortfarande sjöfart i en eller annan form som är det näringsfång som har störst betydelse i nutid.

Fisket

Det fjärde och sjätte fältet illustrerar fiske med nät, storryssjor, skötar och notdragning under isen. Fisket bedrevs både i ytterskärgård och kring ön. Jag har fått det förklarad att den indelning som ännu idag gäller för fiskevattensgränserna mellan öns hemman har att göra med storryssjefisket. Dessa utrymmeskrävande fiskeredskap krävde att de kunde sättas ut på bra platser och för att få rättvisa och alla skulle få tillgång till de riktigt bra platserna med jämna mellanrum så gjordes en indelning.

Alla 8 stamhemman har ett ”yttre” och ett ”inre” vatten, 1 april byter man och var åttonde år är man alltså tillbaka till samma vatten igen. I Byfladen får alla vattenägare fiska. Det finns de som tycker att det här är ett fåråldrat och konstigt system men det är ju i alla fall rättvist. Inget yrkesmässigt fiske finns kvar på ön men det fiskas förstås till husbehov.

Med båt eller skidor förde PostPetrus ut posten till Söderöra, Norröra, Svartlöga och Rödlöga. Här är han med sin egentillverkade motorspark. Posten delades ut i fack och i Petrus hem hade han ett litet kontor där alla postärenden kunde utföras. Idag kommer posten med waxholmsbåten och hamnar i en låda på ångbåtsbryggan.

Jordbruket

Längst till höger på målningen kommer ett ganska litet fält som handlar om det jordbruk som ändå bedrevs på ön. Jag känner inte så mycket om jordbruket på ön förr, men i Byordningen för Söderöra 1783 gällde det för bymännen att verkligen hålla ordning på de magra markerna så att de kunde hålla sina öbor med det som de behövde för hushållet.

Det slår mig vid genomläsningen att idag skulle man nog kunna kalla det regler för att göra bruket av ön långsiktigt ekologiskt hållbart eller något i den stilen. Där regleras veduttag, antalet djur av olika slag som ön beräknas kunna hålla, hur stängsling skulle göras, djur märkas, fisket bedrivs, bomärken användas o s v. Läsningsen är ganska intressant kan jag tycka.

Det står vilka böter som ska utkrävas vid överträdelser, t ex fick den som plockade hasselnötter i annans hasselskog böta

8 skilling in Specie, hände det fler gånger kostade det för var gång dubbelt. En liten kuriositet är punkt nr 10 i Byaordningen:

Ho, som öfwerfaller annan med oqwedesord, swordom bannskrapor, trätor slagsmål på siö eller land pligte 16 Skilling.

Det gällde tydligen att även vakta sin tunga! Men även ledigheten fanns reglerad, helgtiden skulle det råda frid: *Ifrån Klockan 6 lögerdagsafton, till Sönddagsaftonen Klockan 6, skall alt fiskande, med not, skjötar, skjutande och annat jordiskt arbete wara aldeles, härmedelst, förnekad och förbudt; wid et förelagt wite af 40 skilling in Spicie; dock när hö ligger å mark som slagit är, och står i fara, att blifwa skjämt och förlorat, samt skuren sed som jemwäl står i fara, at förderwas må sådant säklöst inbärgas och i hur införscaffas.*

Lika höga, 40 skilling, var böterna för den som dristade sig att åka till staden, kvarnen, fiska till havs o s v under sabbaten.

Den som ser en karta över det nutida Söderöra kan nog undra om här inte har skett några markskiften alls. Ågora är uppdelade i smala, smala remsor.

I min familj finns t ex en äga som börjar strax ovanför byn.

Där är den 9 meter bred och på nordostsidan, där den slutar vid strandkanten är den 19 meter, längden är 900 meter. Inte lätt att hålla ordning på skogen på ett sådant skifte utan karta och kompass!

Öns sista kor försvann på 60-talet och sakta men säkert har markerna växt igen. I perioder har här hållits sommarfår, en och annan häst har betat någon sommar då och då, marker har slagits med oregelbundenhet och några år betade Highland

Cattle boskap på Langnäsör. Vi är långt från den tid då askarna hamlades för att få foder och då man seglade ut längst ut i havsbandet för att ta vara på varenda ynka växande grästuva bland klipporna.

Mångsyssleriet

Alla försörjningstillfällen finns inte representerade på den tavlan i bönhuset. För visst fanns det de av öborna som tjänade sig en hacka under smugglartiden. Vilka och hur behöver vi ju inte vare sig spekulera i eller slösa ord på. Kanhända tycker någon att det fortfarande är för nära i tid att tala om så det kan vi väl lämna därhän kanske?

De som vill kolla upp vad tidigare släktled haft för sig kan säkert forska i rättegångsprotokoll. Och finns ingenting att hitta där så har man väl antingen inte blivit haffad av tullen, eller så

Kalle Nordstedt med häst och slätterfolk.

har man varit totalt oskyldig?

Kanske kan man helt enkelt betrakta smuggeriet som en del av det mångsyssleri som präglad och fortfarande präglar

Söderöra som så många andra av skärgårdens mindre öar. För de flesta har fortfarande flera strängar på sin lyra, jobbar i egen regi och har flera sysslor även om som sagt olika former av sjöanknutna verksamheter dominerar.

”Turismen” kan väl sägas börja med sommargästerna.

Utflykt till Svenska Stenarna 1930-talet.

Hyresgäster som stannade en stor del av sommaren, hyrde år efter år, ibland någon stuga, ibland hela huset medan hyresvärdarna ordnade sitt eget boende lite mer spartanskt över säsongen.

Förhållandet mellan hyresgäster och hyresvärdar beskrivs som ganska gott, om än med en och annan kulturkrock ibland.

Utfärder med öbornas skötbåtar soliga dagar, nya lekkamrater för öbornen, ibland lite extra hjälp med slåttern och kanske nyfunna vänner att besöka för en kaffetår vid vinterns stadsbesök.

På 70-talet gick tomtplanen för ön igenom och fram på 90-talet var de flesta av de nybildade tomterna bebyggda. Service till ägarna av alla fritidshus generar förstås jobb av olika slag för hantverkare och transportörer.

Vi som bor är fastboende på Söderöra känner en stor besvikelse över att

Bromskärs hamn som är så viktig för oss på öarna utanför Blidö ser inte

Ut att bli den trygga, utbyggda replipunkt vi hoppats på och jobbat så länge för.

Som förslaget i sjötrafik upphandlingen ser den inte ut som om den kommer att trafikeras alls.

Annat, som att det just nu bildas en ekonomisk förening för att så småningom få till ett fibernät på ön ökar möjligheterna att arbeta och leva på ön.

Bytte kiosk i Refsnäs mot restaurang i Kapellskär.

Efter flera år i kiosken och diverse andra arbeten är Jussi back in business! Han är utbildad kock och har bakgrunder som kock på Stallmästargården, Silja Symphony, Zell am See, Trysil e t c. Inte nog med det – frun är kock och två söner är kockar. En av dem hämtades nyss hem från Åre för att hjälpa till i Kapellskär under sommaren.

Knegarna på Rådmansö har fått ett lunchställe! Och det kommer allt mer långväga och hungriga lunchgäster i takt med att ryktet sprider sig. Här sitter de ned i lugn och ro och äter geditget hemlagad husmanskost. Mättnaden håller i sig längre än att kasta i sig något på stående fot, som är vanligt.

Många pensionärer har också upptäckt Jussis restaurang.

Finmat

Även om luncherna där husmanskosten står för en stor del av verksamheten finns på menyn även verklig festmat. Här hämtas ibland influenser från det internationella köket. Som chateaubriand i pepparås, fläsknoisetter i bearnaisesås eller gravad lax med dillstuvad potatis. Vi provade tidigare en biff med portvinsås och en laxlåda. Något mer välsmakande

Restaurang Kapellskäret ligger i terminalen. Telefon: 0176-440 50

har vi aldrig ätit. Det är orsak till det här reportaget. T o m damsugaren till kaffet var hembakad! Jussi själv vill inte skryta, men detta är min uppfattning.

Söker närproducerat

Målsättningen är att i ökad omfattning använda närproducerat. Man söker leverantörer, men det är svårt att få tag i styckningsdetaljer. Försöker mala egen köttfärs.

Flexibilitet

När vi ska gå blir vi stoppade av ett par gäster. De berättar att de åkt ut från Norrtälje. Damen är allergisk mot cassein (mjölkprotein) och vete. De hade frågat Jussi på ExpoRoslagen och han sa att det var bara att komma. Han hade råvaror på hyllan för att laga passande mat. Hennes ögon strålade när hon berättade att han t o m hade lagat en efterrätt åt henne.

Att det finns Bankomat är bra för den som inte har kort.

Göran Hedberg

Ett citat från minnesanteckningarna från Norrtälje kommuns skärgårdsråd 16 maj om skärgårdstrafikupphandlingen:

”I övrigt går det att se fram mot att det sätts in en isgående båt i Blidöskärgård”

Isgående båt har funnits, helgtid i vår del av skärgården många år. Normalt har den trafiken slutat vid Söderöra. Under de senaste åren har funnits svävare som trafikerat Bromskärs brygga vardagar. Enligt förslaget i sjötrafikupphandlingen ska inte Bromskär längre trafikeras vilket gör att vi som bor på öarna öster om Blidö inte kommer att nå service, skola, vårdcentral, kyrka, systembolagsombud, apoteksombud, busstrafik, våra parkeringsplatser, affär o s v.

En isgående båt som fortsätter till Svartlöga och Rödlöga kommer att bryta ränna över vår enda möjlighet att med fordon eller till fots ta oss till Blidö när isen ligger. Detta har skärgårdsföreningen nogsamt påpekat för vår kommun. Det känns därför som ett hått att framställa isgående båt skulle vara av godo för skärgårdsbefolkningen!

Har man inte läst, inte lyssnat, inte förstått? Kan det verkligen vara möjligt att man inte ens vår egen kommun fattar vad som håller på att hända och att en sådan trafik riskerar att isolera öborna?

Att det ska vara så svårt att förstå! Vi som bor i skärgården öster om Blidö tycker att det är rimligt att inte Norrtälje kommun isolerar sin skärgårdsbefolkning vintertid! Vår systerförening på Nämndö har drabbats av samma problem och här brevid kan du läsa Carina Öhmans förklaring av problemet i en insändare i föreningstidningen Nämndö Nu.

Helen Jansson och Barbro Nordstedt, Söderöra

Isvägar

Waxholmsbåtens turer från Sand till Sunnansund är ett ständigt diskussionsämne. Jag tänker inte starta en ny debatt men jag vill gärna försöka förklara varför vi som bor här inte vill att Waxholmsbåten bryter sönder isen de vintrar den går att vara på. Och det handlar inte om nån sur tant eller gubbe (lösrykta påståenden man kan höra från passagerare på W-båten) som bara fått nån nyck för att reta folk, det handlar om en befolkning som försöker få vardagspuslet att gå ihop.

Att bo i den här miljön kräver förmåga att anpassa sitt liv efter årstidernas växlingar, att uppskatta och anta de utmaningar naturen bjuder på. För oss är isen vår väg på vintern. Vår väg till jobbet, affären, vänner och olika aktiviteter. Lika naturligt som att vattnet och båten är vår väg resten av året är vi helt enkelt beroende av att kunna använda isen när det går under den korta period det gäller. Och det är ju inte så att ingen kan komma till bryggorna efter Sand om båttrafiken stängs under en tid. Man bjuds ju istället på ett extra äventyr och får åka svävare sista biten. Jag väddar om förståelse för och hänsyn till de få önskemål vi som bor och verkar här ute i Nämndöskärgården har för att klara vår vardag. Er resa kanske tar lite längre tid i och med byte till svävaren, men det här är vårt liv och vår vardag. Och isen är ju, som sagt, vår väg.

Innan ni dömer mina åsikter kan ni vänligen försöka överföra situationen till er egen vardag. Hur skulle det kännas om någon plötsligt fick för sig att göra ditt vardagsliv, med allt vad det innebär, omöjligt? Om någon plötsligt fick för sig att riva upp vägen du är beroende av för att komma till jobbet, få barnen till dagis och skola, handla mat mm?

Med förhoppning om en ökad förståelse för vårt ståndaktiga kämpande för farbara vintervägar.

Carina Öhman, Uvö Nämndö

Baklängesupphandlingen av sjötrafiken

Är vi i början eller slutet av den nya sjötrafikupphandlingsprocessen frågar sig representanter för Blidö-Frötuna skärgårdsförening liksom så många andra runt omkring i vår vidsträckta skärgård. Vi fortsätter vårt arbete med att skriva och informera, mötas och diskutera den nya upphandlingen av skärgårdstrafiken - med ansvariga för densamma. Detta för att om möjligt garantera skärgårdsborna i vårt område en båttrafik som rimmar med begreppet "en levande skärgård".

Som det stod att läsa i det senaste medlemsbladet skickades i början av februari en skrivelse från föreningen (till såväl landstingets trafikförvaltning/trafiknämnd, skärgårdslandstingsrådet Gustav Andersson som till Waxholmsbolaget och Norrtälje kommun.)

I ett pressmeddelande den 22 februari 2013 gick skärgårdens intresseorganisationer SIKO, Företagarna skärgården, Öppen skärgård, Skärgårdens trafikantförening samt stiftelsen skärgårdsbåten ut och förklarade sin gemensamma hållning kring vad som är presenterat i upphandlingsunderlaget. Där påtalar man de allvarliga konsekvenser som upphandlingen kommer att få för fastboende och besöksnäringen. Man föreslog att 2012 års turlistor skall fortsätta att gälla för hela år 2014 för att ge tid och utrymme för skärgårdens organisationer och kommuner att få vara med och samråda om utformningen av framtida turlistor.

Den 26 februari träffar SIKO Waxholmsbolagets VD Anders Lindström och kan bara konstatera att tidigare farhågor kvarstår oförminskade.

Den 20 mars hölls ett extrainsatt regionalt skärgårdsråd som enbart behandlade sjötrafiken och våra representanter lämnade detta möte med många frågor och få svar - dock med ett tjugigt presentationsmaterial på näthinnan där det bland annat talas om att en av målsättningarna med upphandlingen är att "uppdraget ska bidra till att fler kan bo och verka i skärgården" och att man ska ha "samordning av transporter för skola, hemtjänst och färdtjänst" m m. Det känns förstås anmärkningsvärt då så

många som arbetar inom besöksnäringen i skärgården kommer att få svårt att få gäster till sina anläggningar och t e x tidtabellen för Söderöra-Norröra-Gräskö korrigerats så att man inte kan åka vid den tiden barnen behöver resa till skolan i Köpmanholm utan en timme tidigare eller en timme senare.

SIKOS remissvar

I det remissvar för kollektivtrafiken på vatten som sändes in av SIKO den 10 april uttrycker man bl a följande:

"att mitt i en period av minst sagt upprörda känslor inför den pågående sjötrafikupphandlingen samla sig för att med engagemang och kunskap besvara remissen om framtidens kollektivtrafik på vatten, känns väldigt tveksamt.

En klokt utformad kollektivtrafik på vatten är naturligtvis en total grundbult för att skapa förutsättningar för den levande skärgård alla säger sig vilja ha."

Man skriver också att:

"den RFI som genomfördes för nu pågående upphandling är ett dåligt skämt" vi blev uppmanade att lämna in "önskelistor" som skulle påverka utformningen av trafiken som skulle bli så mycket bättre."

"de turlistor som finns i upphandlingsunderlaget innebär en stor minskning av nuvarande Waxholmsbåtstrafik till men för såväl fastboende, fritidshusägare som besöksnäringen.

Varför genomföra en RFI när det inte var aktuellt att ta hänsyn till framförda synpunkter?"

SIKO avslutar sitt remissvar så här:

SIKO avslutar sitt remissvar så här:

"Ett rimligt krav är att en permanent samrådsfunktion inrättas där skärgårdens organisationer samlat kan ges möjlighet att påverka utvecklingen av trafiksystemet.

Mot bakgrund av den process vi just befinner oss i och det ringa intresse för sakkunnigt samråd som Trafiknämnden visar, finner vi ingen anledning att fördjupa oss i att lämna remissynpunkter i detta skede. Vi avvaktar framtoning av ovan nämnda och föreslagna samrådsfunktion."

Nu, när det kanske är för sent "åtminstone enligt det tjugiga presentationsmateriet där man kan läsa i tidplanen att "avtal beräknas tecknas sept.-okt. 2013" - så dyker äntligen en chans upp att på detaljnivå, med ett sjökort på bordet, visa hur det ser

ut i verkligheten. D v s var vi bor, vart vi åker, var skolor och service ligger, var parkeringsmöjligheter och båtplatser finns samt varifrån turisterna åker och till vilka mål. Detta för skärgårdslandstingsråd Gustav Andersson som inbjudit SIKO till ett två timmar långt möte för att avhandla just nämnda (som undertecknad hade förmånen att få vara med och uppleva den 6 maj).

Nu finns två vägar att välja mellan sa Andersson: "Att avbryta upphandlingen och börja om från början eller att försöka korrigera så gott det går i den nuvarande och fortsätta.

Man kan inte låta bli att fråga sig om det inte hade varit alldeles ypperligt att genomföra processen precis på samma sätt " fast baklänges.

Text: Gabriella Söderman, Gräskö
Foto: Göran Hedberg / Tjocköfjärden

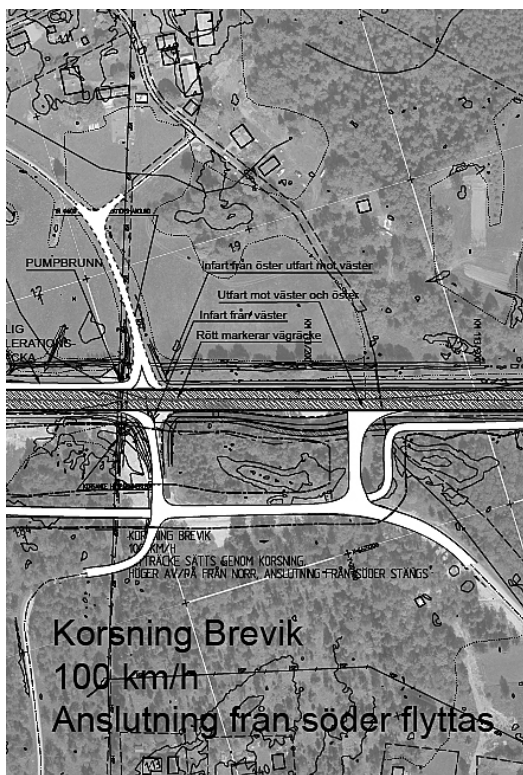
Det vill säga:

1. Skärgårdsbor visar politiker på sjökort hur verkligheten och behoven ser ut.
2. Skärgårdens organisationer får inkomma med remissvar på politikernas förslag (framtaget efter nogsamt studerande av informationen under punkt 1.
3. Skärgårdsborna och intresseorganisationerna presenterar verkligheten och behoven vid ett regionalt skärgårdsråd.
4. Waxholmsbolagets VD Anders Lindström informeras om behoven.
5. RFI för ytterligare synpunkter från verkligheten.
6. KPMG (om det ska vara nödvändigt)
7. Upphandlingsunderlag!

Baklängesupphandlingen av vägrafiken

Det verkar som det har gått ett virus, värre än TBE, i myndigheters planerings- och upphandlings rutiner. Det inte bara kostar utan kan bli till stort förfång för de som är berörda, vilket framgår av artikel om trafikupphandlingen.

E18 ska byggas om till 1+2 väg med vajerräcke. Vi berättade även om det i förra bladet. På liknande sätt som med sjötrafikupphandlingen hade Trafikverket inte börjat med att gå till företag och boende som finns ute i verkligheten för att informera sig om behov och konsekvenser.

KORSNING BREVIK
Förslag till lösning från Göran Hedberg på uppdrag av Breviks by.

PRINCIP
Detta är exakt samma layout som korsning Spillersboda. Endast roterad 180°. Det skiljer dock på så sätt att väg mot Spillersboda är en allmän väg. Denna typ av korsning borde dock gå att utföra med tanke på de vinster som blir följden. Förhållandena i Brevik är jämförbara med Södeudden. För att bereda de fastigheter som där ligger söder om E18 anslutning, föreslås en trafikfyllig fyrvägs korsning. Vår fråga är varför man inte kan bygga Brevikskorsningen så som vi här föreslår? Vi vet att kravet på att en av vägarna ska ingå i det allmänna vägnätet inte uppfylls. Vi förstår inte om vi inte kan bemötas positivt då emverkostnad torde vara försämbur. Detta vore en väl värd investering för att höja trafiksäkerheten och att få nöjda sakägare. Eller...?

EKONOMI
Genom att ersättningsväg mellan Brevik och Neningekorsset endast behöver ha bärighet för cyklande och gående blir anläggningen så mycket billigare att kalkylen väl täcker byggnationen av vårt förslag på utförande av korsning Brevik.

MILJÖKONSEKVENSN OCH PRAKTISKA OLÄGENHETER
Sträckan mellan Södeudden (Åkerö vägsäck) och Brevik har mätts till 2,5 km. Varje resa från Nortälje innebär 5 km extra med negativa miljöutsläpp. I byn finns en gårdstul – här uppstår orienteringsproblem! Många kunder kommer väster ifrån. Aven de får åka 5 km extra. Frågan är hur den extra väglängden påverkar rörelsens konkurrensläge. Butiken har också många kunder från Breviks tområde, som brukar ta svängen förbi butiken när de ändå ska in till Nortälje. Med TRV:s förslag ska de då först åka till Neningekorsset, vända där och åka till Södeudden, svänga där för att komma till gårdstulbutiken i Brevik. Det blir ca 9 km extra! Den, inte försämburbara och togra kundkategorin kommer tveklöst att falla ifrån.

Vi är idag 4 bofasta hushåll i byn på norra sidan, men två fastigheter är under byggnad. Andra omständigheter gör att vi snart mycket väl kan vara 8 bofasta hushåll.

Två av fastigheterna har båtplats på södra sidan TRV:s förslag komplicerar sjösättning och övrigt nyttjande. Två av fastigheterna har jordbruksmark på södra sidan TRV:s förslag gör att markerna förmodligen kommer sluta hävdas till men för det rörliga flutillskivet som anses viktigt intill den tätta bebyggelsen.

TRAFIKSÄKERHETSASPEKT
Entreprenad maskiner behöver inte nyttja E18 i samma utsträckning som i TRV:s ursprungliga förslag. Visserligen i någon större grad när ersättningsvägen endast blir avsedd för cyklister och gående, men acceptabelt med de andra värdena denna lösning ger. TRV har redan visat att man känner till trafikanters kreativitet när det gäller att ta sig förbi hinder. Den här lösningen skulle förebygga trafikfarliga situationer där både bilar och entreprenadmaskiner gör U-svängar uppe vid bron för att slippa åka ända till Södeudden för att ta sig tillbaka till Brevik. Som extra bonus finns utrymme att bygga en accelerationssträck väster om korsningen.

Dåliga ingångsvärden – slöseri med pengar

De hade ingen aning om att det finns över 400 fastigheter på Håtö och över hundra i Brevik! De såg bara en vägsträcka som de skulle sätta ett vajerräcke i mitten. Resultatet blev att både Håtö och Brevik skulle stängas av med ett räcke mitt i vägen så folket och serviceföretag inte skulle kunna ta sig till och från utan väldiga omvägar.

Man informerade sig inte om trafiken från Kapellskär, som är av vikt både nationellt och kommunalt. Man visste inte att det kommer laster med sex meters bredd. Omöjliga att trafikera en enfelfilig väg. De undrar varför inte lastbilarna kan hissa upp sina laster så de kommer över räckena. De kan väga 100 ton – men det visste de inte heller! När de delgetts fakta lär de ha föreslagit att transporterna kan åka om Haparanda istället!

Man ska anlägga en cykelväg från Kapellskär till Norrtälje. Det kommer ca 50 cyklister per år! Den skulle grävas ned under vägen från ena sidan till den andra hos oss. Det skulle ta hälften av grannens största åker där de avser odla havtorn.

Den skulle äventyra den granplantering som är under uppväxt för att skydda byn mot det ökande bullret.

Sedan ett halvår har vi haft bandgående borrijggar längs hela vägsträckningen som gjort markundersökningar – ofta på fel ställen p g a senare ändringar, vilket också är pengaslöseri.

Genom våra möten på kommunens Skärgårdsråd fick vi kontakt med rätt personer och kunde ge dem fakta. Vi ritade om deras kartor och upprättade argumentlistor för att få rätsida på problemen. Det mynnade ut i ett möte på Trafikverket i Huvudsta.

Vi verkar haft framgång!

I kontakt med projekteringsgruppen får vi höra att de tagit till sig våra synpunkter och argument. Nu, vid tredje revideringen har vi fått det därhän att vid Håtö och i Brevik kommer man att kunna åka till och från som idag. Även kostnadsbilderna vi gav var rätt. Man sparar sex miljoner på den här lösningen!

Vi kan lugna Spillerbodaborna med att de kommer att kunna åka både bort och hem.

Göran Hedberg

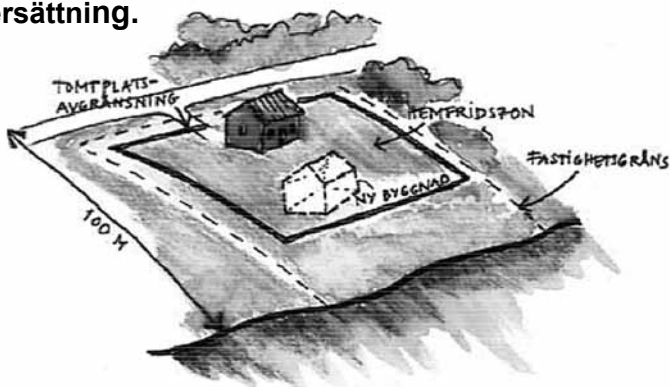
En form av förtäckt expropriation utan inlösen!

Sveriges riksdag har i beslut helt nonchalerat delar av äganderätten för de fastighetsägare som äger bostadsfastigheter med egen strand inom strandskyddsområden.

(Miljöbalken 7 kap. 14 + 15 §§).

Helt ogenomtänkt har man beslutat om en strandskyddslag, som kan tillåta var och en att promenera in och vistas på andras tomter utmed stranden, där ingen hemfridszon får råda. Tillståndet kan tolkas så att det kan gälla ända upp till 25 meter på bostadstomten från stranden. (MB. 7 kap.17 §).

Hemfridszonens utsträckning har myndigheterna (vanligen länsstyrelsen) fått rätt att bestämma och besluta om vid strandskyddsprövning och dispens. En fastighetsägares äganderätt blir då kraftigt beskuren utan någon ekonomisk ersättning.

Som en mycket olycklig följd av denna strandskyddslag tillåts inte längre byggande av bryggor och sjöbodas vid den egna stranden.

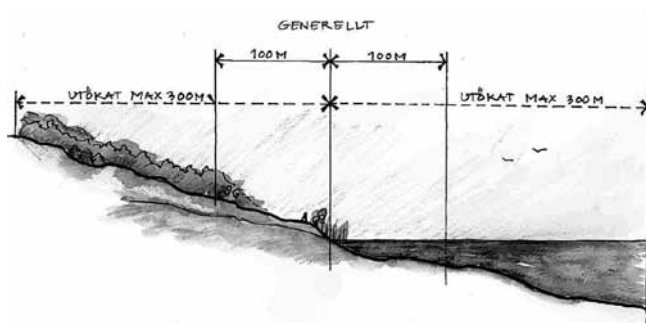
Därför att, hör och häpna, det skulle störa allmänheten med sjöbodas och bryggor på tomten och allmänheten skulle kanske inte känna sig komfortabel nog med att utnyttja sin "rätt" att vistas på privat tomtmark. Här kan och borde proportionalitetsprincipen kunna skära grova pipor i vassen.

Hur kan man från myndighetshåll vara så enfaldig att man inte ser den stora skillnaden mellan markägarens kränkthet av friluftsmänniskans annektering mot den senares lätt generande obekvämlighet?

Denna myndighetssyn kan få mig att förtvivla.

Naturvårdsverket och Boverket har givit ut en bok, "Strandskydd – en vägledning för planering och prövning", som beskriver hur strandskyddsbestämmelserna

bör tolkas av myndigheterna. Denna handbok är inte juridiskt bindande men tolkas synbarligen av länsstyrelserna och andra myndigheter t.ex. Mark- och Miljödomstolen som om boken vore lag. En dispens kräver, enligt boken, bl.a. en konsekvensbedömning, vilken renderar ett årslångt arbete av tjänstemännen bara p.g.a. en utredning om växt- och djurlivets påverkan under årets alla skiften och in i framtiden.

I boken har ett nytt begrepp börjat användas, nämligen **tomtplats**. Det är inte tomt eller fastighet som avses utan det är ett annat ord för hemfridszon, kanske för att läsaren skall luras.

Bryggor skall tillåtas att få utnyttjas obehindrat av var och en när de är solitära, anser myndigheten. Låt mig påminna om att en riktig brygga i trä med stenkista kostar i dag c:a 250-300 000:- att bygga och kräver underhåll. Ingen lånar ut sin bil till vem som helst.

Bryggan är en ekonomibyggnad, vilken ingen annan än ägaren har rätt att utnyttja utom i samband med en nödsituation. Bryggor är, framför allt de med stenkistor, mycket lämpliga som skydd och barnkammare för fisken. Det är tyvärr något som vissa myndigheter aldrig har förstått.

Det är dags för Sveriges riksdag att rätta till sina olyckliga beslut och omformulera en strandskyddslag som inte kränker Europeiska Unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (Artikel 17:1.) och som lyder: **Rätt till egendom.**

Var och en har rätt att besitta lagligen förvärvad egendom, att nyttja den, att förfoga över den och att testamentera bort den. Ingen får berövas sin egendom utom då samhällsnyttan kräver det, i de fall och under de förutsättningar som föreskrivs i lag och mot rättmätig ersättning för sin förlust i rätt tid. Nyttjandet av egendomen får regleras i lag om det är nödvändigt för allmänna samhällsintressen.

Arne Griphult,
Ramsdalsvägen 33, 184 95 LJUSTERÖ (SIKO)

Förtvivlan och förväntan

Strandskyddet debatteras livligt i lokala media. Hetsigt argumenteras för och emot. Avskräckande exempel och förväntningar staplas på varandra. Det som av drabbade beskrivs som rättsövergrepp betraktas av andra som helt rätt.

Frågan kan delas i två. 1. Konfiskering av ägande. 2. Exploatering och Landsbygdsplanering. Men argumentera på lokalplanet bär inte framåt. Båda har nationell och EU-dignitet. Den första delen är inget som lokalpolitiker eller debattörer i lokalpress kan lösa när motparten är Naturvårdsverk och Länsstyrelse.

Orsaken till problemet är samhällsutvecklingen. Tiden som skildras i "Vi på Saltkråkan" är för länge sedan passerad. Då var stadsborna gäster hos skärgårdsborna – sommargäster. De fick insikter i hur det ekologiska samhället fungerade. Hur allt hänger ihop. I dag är förhållandena omvända. I dag får skärgårdsborna vara glada om de får finnas kvar. Urbaniseringen har gjort att städernas befolkning förmerats och tappat landsbygdskunskapen som var en självklarhet för deras förfäder några generationer bakåt i tiden. Generellt kan man säga att de har tappat sammanhanget.

Demokratin som dödar

Nu sitter välutbildat folk, som ofta inte har insikter i vad de beslutar om, och bestämmer levnadsförutsättningar för de som försöker upprätthålla någon så när godtagbara livsförutsättningar. De har gått i skolor och läst många böcker och utredningar, men saknar verklighetsförankringar. De vet allt om sällsynta Mnemosynefjärilens fortplantning, men vet inte att älgar hoppar över viltstängsel. De verkar inte förstå varför det intet går att ha boskap och vargar ihop för att vargar är så trevliga. De förbjuder bryggor för att de stör fisken. Fast vi vet att fisken söker sig i skydd under bryggorna.

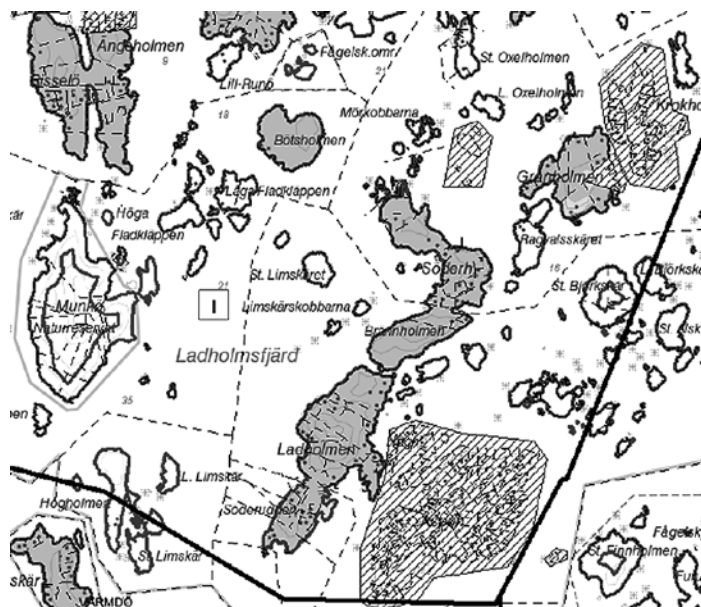
Vi har utsatts för flera olika förslag till övergrepp. Man har, ofta till dryga kostnader, lagt fram utarbetat material för godkännande.

Strandskyddet

Det utökade Strandskyddet med färdiga kartor där man förbjuder folk att på sin ägande tomt byta en trasig brygga eller röja vass! Det är stöld av privat ägande. Självklart måste gränser sättas, men när man hittar främmande vid ens trädgårdsbord runt knuten och de vägrar förstå att de inte kan ta sig rätt att sitta där – då har det gått för långt. Då blir stämningen annorlunda än hos farbror Melker och Tjorven,

Skärgårdstrafiken

I Upphandlingen av Skärgårdstrafiken har man lagt ner många miljoner i konsultarvoden för att ta fram ett upphandlingsunderlag. Men ingen har frågat berörda skärgårdsbor med insikt hur trafiken fungerar idag och hur det skulle kunna förbättras! Man bara kör över dem och sätter den stora stadsbefolkningens behov i fokus. I stället för att tillsammans med skärgårdsborna hitta en lösning som gynnar alla. Turisten är viktig för skärgården, men med en

Länsstyrelsens förslag tyll utökad strandskydd i Ladholmsfjärden, Värmdö. Den mörka färgen visar förslag till det nya strandskyddet. Det ligger som ett slem över både mark och tomt! Snart kommer förslagen för vår del av skärgården! Googla på: länsstyrelsen strandskydd nacka

öde skärgård skulle turismen minska. För vem vill åka ute till en död skärgård som bara består av kulisser? Visst måste det vara inkompetent folk som för våra dyra pengar lämpar över ansvaret på en konsultfirma som gör ett undermåligt arbete p g a fel direktiv.

Nu är skärgårdsborna i minoritet när stadsborna kommer ut med sina snabbgående motorbåtar och vattenskotrar. Många har ingen aning om fåglars häckning eller gäddors lekar. Om vilken kunskap som behövs för att hävda markerna – som gjorts i generationer – till allas glädje. Kunskaper som skärgårdsborna ärvt och som utflyttade bofasta på sikt fasas in i av grannar, som har kunskap.

Nu ska man sätta upp regler och lagstifta om saker man inte har riktigt kläm på hur många utredningar man än läst och hur mycket naturskyddare man än kallar sig. Man förutsätter tydligen att alla flyttar ut från Vasastan och inte har en aning om någonting och därför måste styras. Att förbjuda boenden att ersätta sina bryggor bara för att det finns bilväg till fastigheten är barockt.

Alla dessa förbud innebär så stora besvärligheter för folket att skärgården riskerar att dö ut! Hur attraktivt blir det då för turismen?

Men det är flertalet som bestämmer i en demokrati. Ska demokratin bil dödsstöten för skärgården?

Europaväg 18

Man har bestämt att E18 ska byggas om till 1+2 väg med vajer räcken som skulle hindra över ett halvt tusende sommargäster att ta sig till och från sina fastigheter på ett vettigt sätt. I förundersökningarna hade man inte tagit reda på att det på Rådmansö och i Frötuna finns så stora sommarstugeområden, som behöver infrastruktur. Det kom som en chock.

Medan Skärgården vrider sig i förtvivlan verkar andra vara förväntansfulla tills dessa vansinniga idéer blir stadfästa. Men tro mig – de som nu är förväntansfulla kommer en dag att säga: Vad fan var det som hände?

Skärgårdsråd 16 Maj

Ö rapporter

Söderöra: Fortsatt oro för den framtida kollektivtrafiken. Representanter har träffat WÅABs VD.

Söderarm: har öppnat för säsongen och där har man klippt gräset för första gången. Minneskväll till minne av Evert Ahlberg 24 Juli se affischer eller soderar.com

Gräskö: VA arbetet går bra man har kommit 1/3 av det hela. Matarledningen ska läggas ned av kommunen: De har 2 timmar på sig att få ned ledningen över farleden då det är längsta uppehållet mellan fartygen. Oro för skolan och nya trafikupphandlingen.

Löparö: Våren har även kommit hit, mycket att göra annars inget särskilt

Yxlan: Kaos i Kristihimmelsfärdshelgen då vägfärjorna inte hade matavlösare utan stängdes av och det blev långa köer. Handelsträdgården på Furusund tappade massor med kunder då de inte kom fram

Rådmansö: Göran har fått i gång en dialog med och träffat ansvariga på Trafikverket angående uppsättning av mitträcken på E-18

Tjockö: Nya krogen vid affären öppnar på lördag, förarbete med VA fortskrider med stort infomöte i sommar.

Arholma: Det var bra på ön dock dåligt med parkeringsplatser i Simpnäs då man planerar nya fastigheter samtidigt som fortverket ska sälja mark på landsidan.

Posten i skärgården:

Kent Lindström och Åsa Larsson informerade om att det ska bli förändringar i utdelningen så det är lika över hela länet. En entreprenör ska köra ut all post. Postboxar på bryggorna med varje persons post i eget slutet kuvert. Mer info kommer i Juni.

Det går att få med paket om det tecknas avtal om utlämning utan påskrift.

VA:

Bertil Rusk informerad om kommunens satsning på VA utbyggnaden det finns ett utarbetat program 2010-2030 som planeeringsunderlag. Det uppdateras vartannat år. Stamledning från Bergshamra via Löglå till Yxlan planeras till 2016.

Replipunkter:

Bromskär: Väntar på beslut om miljötillstånd, om allt går väl beräknas byggstart våren 2014.

Vetterhaga: Utredning om parkeringskapacitet pågår.

Östernäs: Förrättningsbelutet från lantmäteriet var avslaget och kommunen överklagade för sent så nu ska det undersökas andra möjliga vägar att lösa båtplatsfrågan på

Solö: Upprustning av inre har påbörjats.

Kommunens skärgårdsskolor: Det saknas politiska beslut om framtiden. Verksamhetsplan för skolorna kommer att presenteras i Oktober. För närvarande är det barn och skolnämnden som svarar för driften. Det finns nu möjlighet att pga. regionalpolitiska skäl att ge mer pengar till små skolorna.

Trafikupphandlingen:

Nytt möte 23/5 där bl.a. Kjell Jansson deltar

Skärgårdstrafik Norrtälje hamn:

Ny trafiklinje Norrtälje-Gräddö-Lidö-Lyckhem-Arholma handel-Arholma Nord och åter 2 turer/ dag 6/7-4/8 körs av Rederi Stridholmen 12 passagerarbåt och det förbokas på Roslagen .se. Trafiklinjen har initierats genom VisitStockholm. Destinationerna är därför till deras medlemmar. Att Tjockö, med sin nya krog, inte finns med beror på att de inte medverkar i VisitStockholm. Förhoppningsvis blir det ändring till nästa sommar. Nästa skärgårdsråd 18 september

Bo Gesslein Löparö

Tävlingen var svår och omfattande

De som inte lyckades lösa allt ville inte skicka in. Priserna fonderas till senare då vi kan erbjuda DRÖMVINSTEN!

Gåta

Stockholms skärgård

Positivt jungfrubesked
Hillebardnätverk
Äga grässtrå
Den prickfria varianten är en ensam gammal båtmotor
Fetkobb
Upphettad holme
Skattefri tvagning
Gnagarväntan
Vegetarisk Barbievän
Ruggejderöarna
Statsmodell
Skallrosa
Lämna lokalen-holme
Avlid!
Prickfri rovfågelskobb
Möö
Stjåla ett ryskt medgivande
Socialistisk tvagning
Subnautiskt blidväder
Heliosholme
Halvfångelseholme
Krogö
Domarskär

Svar

Möja
Yxlan
Harö

Solö
Tjockö
Värmdö
Svartlöga
Muskö
Gräskö
Hälsingeholmarna
Landsort
Huvudskär
Utö
Blidö
Ornö
Jungfruskär
Nor(r)pada
Rödlöga
Utö
Solö
Singö
Barskär
Rådmansö

Förklaring

Mö Ja
Yx-Lan
Ha Rö

Tjock Ö
Värmd Ö

Gräs-Ken
Land-sort

Bli Dö

Norpa da

U-tö

Övriga Sverige med omnejd

Norrhälska demobilisering
Barnmisshandesskär
Jättemön
Julträ
Skräckkustlinje
Cykeldelsskär
Tilldelas kobb
Öholme
Vargskäret
Socialistkobben
Huttradeholmen
Fartygsön
Tjåboön
Blodkär
Odling på holme
Tvåfotsholme
Holmen med kollektiv svengelsk sång
Dionsoskobben
Den knarkpåverkade jordbrukaren
Engelskföddö

Orust
Agö
Storjungfrun
Gran
Marstrand
Ekerö
Fårö
Holmö
Ulvön
Rödön
Frösön
Skeppsholmen
Kungsholmen
Ven
Ven
Öland
Ö-Land
Alnö
Visingsö
Vi Sings-Ö
Vinön
Högbonden
Bornholm

Ingen nedläggning av små skolor, men rektorn har sin egen agenda

Återigen har rektorn på Köpmanholms skola fattat beslut om nedskärning med ytterligare en halvtidstjänst på mellanstadiet. Och precis som förra året väljer därför flera föräldrar att flytta sina barn till andra skolor, trots att de gärna hade haft dem kvar om bara en ny lärare anställts för att ersätta Yvonne som nu går i pension.

Till hösten 2013 blir det därför inga elever i klass 5 och 6. Att politikerna meddelar att de små skolorna blir kvar ser många som ett beslut i rätt riktning, men det är inte till någon hjälp om skolledningen tror att de har rätt att avveckla halva skolan.

Hur kan Kjell Jansson uttrycka sitt fulla förtroende för Åse Modin, Chef för Barn- och Skolkontoret, i Norrtelje tidning den 29 maj, samtidigt som hon och hennes rektorer driver skolan i helt motsatt riktning? Man kan förstå att det är ett nödvändigt uttalande för husfridens skull, men det är förödande för våra barn om skolledningen tolkar detta som ”grönt ljus” att fortsätta på sin linje.

På enhetsrådsmötet för Frötuna och Köpmanholms skola den 3 juni 2013 uttalade **rektorn Marjan** saker som:

- Ska vi ha en riktig skola på Köpmanholm eller ska det vara på låtsas? Det går inte att ha en F-6 skola med så få elever – det blir en låtsasskola.
- Politikerna vet att det inte går. De vågar inte fatta beslut för de är rädda att förlora väljare.
- Inte ens om jag fick 5 miljoner skulle jag satsa på Köpmanholms skola som en F-6 skola. Bara om det blir en F-3 kommer jag att satsa och då kan vi profilera den som en skärgårdsskola.
- Jag bryr mig inte om skärgården – jag bryr mig bara om att barnen ska få den undervisning de har rätt till.
- Bosätter man sig i skärgården så får man räkna med lång resväg till skolan.
- Vill ni verkligen höra om ekonomin på Köpmanholms skola?

Vi föräldrar som jobbat under det senaste året för att rädda mellanstadiet på Köpmanholm har inte hittat något som stödjer rektorns påståenden om att det skulle vara omöjligt att driva en liten F-6 skola. Utan bevis för deras argument tror vi därför att det är några i skolledningens personliga uppfattning att det är på det viset – Åse Modin berättade t.ex. hur hon själv vantrivdes på den lilla skola som hon gick i som ung.

Moderaterna verkar ha tagit handen från hela frågan och skyller på att man inte kom till en överenskommelse med övriga partier! Vi såg dock aldrig några konkreta förslag på lösningar som skulle ha genomförts, eller medel som skulle tillförts t.ex. Köpmanholms skola, om man hade fått loss pengar från nedläggning av några av de små skolorna.

Centern vill förhålla och utreda kvaliteten ännu mer under tiden som våra barn förslösar dyrbara skolår på en utarmad skola.

Socialdemokraterna har inte något förslag och verkar inte alls veta vad de tycker – förutom att alliansen har gjort ett dåligt jobb förstås.

Samtliga verkar överens med oss om att skolorna ska vara likvärdiga kvalitetsmässigt och att man inte kan mäta rättvisa i pengar, då vissa elevers utbildning av t.ex. regionala eller sociala skäl är något dyrare än andras. De lovar titta på möjligheter att ge extra ekonomiskt stöd för skolor i regionalt utsatta områden och att komma med verksamhetsplaner och direktiv till nämnden i oktober.

Det vi behöver är en kommun som inser värdet i att satsa med både pengar och kreativitet i skärgårdens boendefrågor, jobbfrågor och i det här fallet skolan – för en levande och verksam skärgård, året runt!

Malin Lenke,
Arbetsgruppen Köpmanholmsskola

Förtroendet för kommunledningen stort hos 6-årig Gräsköbo.

Det hände sig allt som oftast – för att inte säga varje dag – under de ganska långgrandiga resorna till och från skolan i isfarvatten, att barnen roade sig med olika nyuppfunna lekar i akterhyttens lejdare.

Då pojkarna är kraftigt överrepresenterade bland skolresenärerna från Gräskö föll det sig naturligt att en dag leka ”inga tjejer får komma upp här”.

När detta uttalats utbrister den enda flickan ombord (Freja, 6 år) ”om inte jag får komma upp så ringer jag kommunen och ber dem sparka er”.

GS

Hört i vimlet...

På visning av en bondgård med mjölkproduktion står en gosse med stora ögon och tappad haka. Han tittar överväldigad på kossorna och säger häpen – Jag trodde inte att dom var så stora!!!

En annan, som vet hur saker hänger ihop, säger tvärsäkert att sån här mjölk har de inte hemma. Så som kommer från kor. Nej de köpte mjölk i fyrkantiga paket på ICA.

GH

Ö-krogen på Tjockö invigd

Efter det första spadtaget i höstas har det grävts och snickrats och målats på Tjockö. Och den 18 maj var det invigning. Det är Tjockö ekonomiska förening som har övergivit den tre år gamla tältrestaurangen och nu har plats för ett femtiotal gäster på den nya Ökrogen.

Flaggspelet vajade, solen sken och stämningen var hög när de 55 inbjudna gästerna samlades på planen framför krogen. Åsa Billeström, ordförande i föreningen, som driver både Öbutiken och krogen, höll tal och klippte band och gästerna smuttade på sina glas och minglade i solen.

Väl inne i den ljusa lokalen serverades lörjromtoast, marinerad oxfilé och cheesecake. Det hölls tal, både i form av det talade ordet och i form av sång. Tjockö har nämligen den stora lyckan att ha delar av Akademiska kören som fritidsboende.

Med den tidigare tältrestaurangen spelade vädret stor roll; den tämligen kalla och blöta sommaren 2012 inbjöd inte till några långsittningar. I den nya restaurangen är det annorlunda.

– Alla fönster är skjutbara, så antingen släpper vi in sommarvärmen eller så stänger vi höstkylan ute, säger Stellan Ungerholm, ledamot i föreningen. Vi har redan tre–fyra kvällar bokade för olika fester och behöver inte bekymra oss om vädret.

– Vi är glada över den stora uppslutningen på invigningen, säger Åsa. Nu rustar vi inför sommaren. Ökrogen öppnar för allmänheten den 28 juni och har till en början öppet fredagar och lördagar.

Menyn kommer att innehålla ett tiotal varmrätter, bl a angusentrecôte och röding med vit portvinsås och fem–sex förrätter och efterrätter. Det finns också möjlighet att abonnera hela krogen för t ex bröllop, födelsedagar eller andra festligheter.

– Vi försöker anpassa recepten så att de ska fungera för så många som möjligt, berättar Åsa. Och skulle det mot förmodan saknas något, har vi ju hela butikens sortiment att tillgå, så det går alltid att ordna något så att gästen blir nöjd.

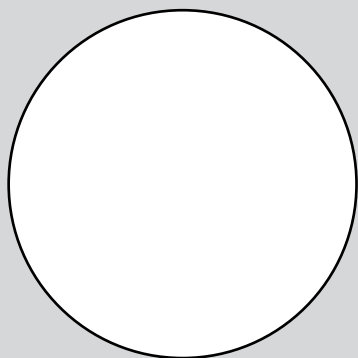
Till Tjockö kan man ta sig med egen båt eller med passbåt/taxibåt. Det finns två–tre platser vid Roholmsbryggan på norra sidan av ön och en naturhamn med segelbåtsdjup öster om Roholmen.

Både meny och öppettider kommer att finnas på hemsidan inom kort: www.tjocko.se *Renée Eklind*

Bilder av A&L Gustafsson: Åsa Billeström håller invigningstalet.

En kort vilopaus mellan förrätt och varmrätt. För alla utom för servitören Lasse Gustafsson som är på språng.

För mer information:
Renée Eklind, 0708 20 45 55
renee.eklind@gmail.com

Den energi som jorden tar emot från solen under 15 minuter skulle räcka att försörja hela jorden med energi under ett helt år!

Hört på Radio

Hur mycket skulle allt vatten räcka till som vi i västvärlden spolar ned i toaletter, när stora delar av världen törstar?

Kan man fundera – GH

Det går åt 7 000–29 000 liter vatten för att producera 1 kg bomull!

Källa: WWF - The Impact of Cotton on Freshwater Resources and Ecosystems (1999)

Holger Karlsson och Malin Lenke talar för varan Foto Göran Hedberg

Stort intresse på Expo Roslagen

Över 20 nya medlemmar tack vare donerat tävlingspris från Södermans Land & Hav

Vi fick möjlighet att hänga hela vår konstsamling om skärgårdsliv förr i tiden, som donerades till oss av konstnären Stig Bergwall. Precis som förra året då vi visade den på Rådmansödagen, väckte den stor uppmärksamhet.

Många stannade upp och frågor som folk ville diskutera var dagens kärnämnen: Skolor i glesbygd, Utökade strandskyddet, Upphandlingen av skärgårdstrafiken och fiberbredband i områden som exploaterar inte tycker är affärsmässigt intressanta.

Vi hade gjort planscher över de olika problemställningarna som man kunde diskutera omkring.

Tävling lockade nya medlemmar

Eftersom halva året redan gått, gjorde vi som förra året, vi rabatterade medlemsavgiften före nya medlemmar med 30%.

Dessutom kunde man delta i en tävling där priset var något utöver vad som kan förväntas. (Jag vet att Peter Karlsson och Blågodarna hade ett pris en gång som var en fotvadring på någon mil från punkt A till punkt B).

Foto Södermans Land & Hav

Här hade man möjlighet att vinna ett dygn i ett flotthus med badtunna och alla bekvämligheter upplagd i en vacker utskärsmiljö.

Allt som behövdes var att svara på några enkla kryssfrågor och uppge vilka frågor man vill att föreningen ska arbeta med.

Dragning kommer att ske i närtid och vinnare meddelas.

Vill ni hyra "flottstugan" Villa Neptun?

I skyddad vik med härliga klippor och bedårande utsikt över fjärd i ytterskärgården (Roslagen).

Transport till flottan för icke båtburna (hämtning/lämning kan ordnas via Östernäs brygga på Rådmansö)

I hyran ingår färskvatten i dunk, gasol för kyl och håll, ved för eldning i badtunna samt sängkläder och handdukar mm inför vistelse.

För mer info: www.sodermanslandochhav.se

Kontakt: info@sodermanslandochhav.se

Göran Hedberg

Vinnare i tävling om Villa Neptun

Bland de nya medlemmar som betalt årsavgiften i samband med Expo Roslagen har en vinnare dragits. Det är Marianne Karlsson, Båtsviken, Rådmansö. Hon får nu kontakta Södermans Land och Hav och komma överens om lämpligt datum. Blidö Frötuna Skärgårdsförening tackar för att hon vill stödja oss i vårt arbete för en levande skärgård och önska henne en trevlig vistelse i vår vackra havsmiljö.

Foto in här

REDAKTIONSRTA

I produktionen av detta Medlemsblad har följande deltagit Gabriella Söderman, Gräskö, Malin Lenke, Lill Gräskan, Göran Hedberg, Brevik, Rådmansö. Barbro Nordstedt, Söderöra har skrivit om sin by, Bosse Gesslein har skrivit om skärgårdsrådet.

Fotografer i detta blad: Barbro och Joel Nordstedt, Göran Hedberg

Bidrag till nästa Medlemsblad emottages tacksamt.

Medlemskap kostar 150:-/år + 50:-/familjemedlem PlusGiro 66 39 08-2 OBS! Ange avsändare!

Affärstryckeriet i Norrtälje tryckte

B

Föreningsbrev

Alsvassen 1102, 760 18 Yxlan
www.bfsf.se
PlusGiro 66 39 08-2